

33. Mustafa Ulusoy'un romanlarında ontolojik açıdan aşk

Seval ALTIN¹

APA: Altın, S. (2022). Mustafa Ulusoy'un romanlarında ontolojik açıdan aşk. *RumeliDE Dil ve Edebiyat Araştırmaları Dergisi*, (30), 540-553. DOI: 10.29000/rumelide.1192635.

Öz

Bu çalışmada Mustafa Ulusoy'un aşk konusunu ele aldığı üç romanına yer verilmiştir. Romanlar, "Ontolojik bir sorgulama alanı olarak aşk konusu nasıl yer almıştır?" sorusu üzerine incelenmiştir. Aşk konusu yazarın mesleği olan psikiyatri ile ilişkili olarak okunmuştur. Yazar, aşk konusunu romanlardaki kişilerin karakterleriyle bağlantılı olarak işlemiştir. İnsanların hayata bakışı, kendilerine bakışı yaşadıkları aşkı etkilemiştir. Aşk daha çok varlık sorunuyla birlikte verilmiştir. Varlığının anlamını arayan kalpler aşkı nasıl yaşayacağını, neden mutsuz olduklarını sorgularlar. Çalışmanın girişinde aşk konusu ele alınmıştır. Çalışmanın birinci kısmında yazarın hayatı ve eserleri üzerine bilgi verilmiştir. Çalışmanın ikinci kısmında sırasıyla; Aynalar Koridorunda Aşk, Giderken Bana Bir Şeyler Söyle ve Hayat Apartmanı romanları incelenmiştir. Öncelikle romanların özetine yer verilmiştir. Daha sonra romanda geçen aşk ve ölüm konusu açılmıştır. Aşkın ve ölümün bireyin toplumla, çevresiyle ve kendisiyle olan iletişimine etkisi gözlenmiştir. Romanlarda bireyin karşılaştığı problemler, varlık sorununu anlamlandırmasına etkilemiştir. Bireyin yetiştiği çevre onun psikolojik gelişiminden bağımsız olmamıştır. Birey çevresinden gördüğü etkileşim sonucunda varlığını ve yaşadıklarını anlamlandırma yoluna gitmiştir. Mustafa Ulusoy aslında aşk teması üzerinden insanın varlığını sorgular. İnsan ruhunun fani olan ile tatmin olamayacağını anlatır. Varoluşumuzu anlamlandırabilmek için fani olanın dışında aşkın bir varlığa ihtiyaç duyarız. Bu romanda aşkların getirdiği hayal kırıklıkları ile görülür. Romanlarda aşkın dışında çapraşık insan ilişkileri, insanın tatminsizliği, kendisini öteki ile tanımlaması, varlık, yokluk sorgulamaları işlenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Roman, Aşk, Yazar, Varoluş, Birey.

Ontological love in Mustafa Ulusoy's novels

Abstract

In this study, three novels of Mustafa Ulusoy that deal with the subject of love are included. Novels, "How did the subject of love take place as an ontological field of inquiry?" examined on the question. The subject of love has been read in relation to the author's profession, psychiatry. The author has dealt with the subject of love in connection with the characters of the people in the novels. People's view of life, the way they look at themselves has affected the love they live. Love is given more with the question of being. Hearts seeking the meaning of their existence question how to live their love and why they are unhappy. At the beginning of the study, the subject of love is discussed. In the first part of the study, information is given about the life and works of the author. In the second part of the study, respectively; The novels Love in the Corridor of Mirrors, Tell Me Something While Going and Hayat Apartment are examined. First of all, the summary of the novels is given. Later, the subject of love and death in the novel was opened. The effect of love and death on the individual's

¹ Doktora öğrencisi, Harran Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Türk Dili ve Edebiyatı ABD, Şanlıurfa, seval.altinn@hotmail.com, ORCID: 0000-0002-2914-2032 [Araştırma makalesi, Makale kayıt tarihi: 13.09.2022-kabul tarihi: 20.10.2022; DOI: 10.29000/rumelide.1192635]

communication with society, his environment and himself has been observed. The problems faced by the individual in the novels have affected his understanding of the existence problem. The environment in which the individual grew up was not independent of his psychological development. The individual has tried to make sense of his existence and experiences as a result of the interaction he has seen from his environment. Mustafa Ulusoy actually questions the existence of man through the theme of love. It tells that the human soul cannot be satisfied with the ephemeral. In order to make sense of our existence, we need a transcendent being other than the ephemeral. In this novel, he is seen with the disappointments of love. In addition to love, intricate human relations, human dissatisfaction, self-identification with the other, questioning of existence and non-existence are handled in the novels.

Keywords: Novel, Love, Author, Existence, Individual.

Giriş

Aşk kavramı üzerine birçok söz söylenir. Ne kadar söylenirse de her zaman bir yönü eksik kalır. Aşk kavramı toplumun değişen ihtiyaçları doğrultusunda Őekil alır. Aşk, Arapça aslı ışk olup sözlükte “şiddetli ve aşırı sevgi; bir kimsenin kendisini tamamen sevdiğine vermesi, sevgilisinden başka güzel görmeyecek kadar ona düşkün olması” anlamına gelir. Aşk kelimesinin sözlük anlamının sarmaşık anlamına gelen aynı kökten aşeka ile ilişkili olduğu belirtilir. Buna göre sarmaşığın kuşattığı ağacın suyunu emmesi, onu soldurup zayıflatması ve bazen kurutması gibi aşırı sevgi de sevenin sevdiğinden başkasıyla ilgisini kestiği, onu sarartıp soldurduğu için bu duyguya aşk denilmiştir. (TDV İslam Ansiklopedisi 1998. s. 11/17)

Yüzyıllar ncesi aşk kavramı ile bugünkü aşk kavramı arasında farklılıklar vardır. Aşk insanlığın varoluşundan bu yana en çok anlatılan konular arasındadır. Aşk üzerine birçok Őiir, hikye ve roman yazılmış, Őarkılar bestelenmiş, resimler çizilmiştir. Aşk sanatta en fazla işlenen konulardandır.

Çoğu kavram insanlık tarihi kadar eskidir, ama aşkın tarihi insanın tarihinden de eskidir. Birçok düşünür, varlığın sebebini aşk olarak grmştir. Aşkın, evrenin yaratılışından da önce olduğunu ileri sürmüşlerdir. (Arda, 2015: 83)

Aşk bunların yanında sevginin yoğun bir hali olarak tarif edilir. Sevdiğinden başka kimseyi görmemek, sevgiliyi yüce kılacak kadar, düşkün olma olarak da ifade edilir.

Ölüm ve aşk arasındaki ilişkinin edebiyatta etkileyici bir tarihi vardır. İtalyan yazımında amore/aşk ile morte/ölüm sözcükleri üzerinde sıklıkla oynanmıştır. (May, 2010:126)

Aşk ile ölüm edebiyatta sıklıkla yer alan konulardır. Dünya edebiyatı tarihinde geçmişten günümüze değin önemli bir yer tutar.

Aşk kavramı zaman içerisinde anlam değişikliğine uğramıştır. Her zaman aynı duyguyu ifade etmek için kullanılmamıştır. Aşk kavramı, zamana bağlı değişiminin yanında coğrafi olarak da her yerde aynı Şekilde doğup gelişmemiştir. Her coğrafyada, kültürde, ulusta anlam olarak değişiklik göstermiştir. Doğu ve Batı kültürlerinde aşk, farklı biçimde yer alır. Bu iki kültür arasında aşkın benzer yönleri de farklı yönleri de vardır. Uluslar ise kendi yaşam tecrübesine dayanarak aşkı ifade etmişlerdir. Aşk, her sanatçının elinde de bir başka anlam kazanmıştır. Her sanatçı kendi perspektifinden aşkı anlatmıştır.

Platon'un Őölen adlı eserinde aşkın tarihine dair anlattığı hikye kısaca Őöyledir: İnsanlar eskiden dört kolları, dört bacaklı ve çok güçlü varlıklardır. Güçlü olduklarından dolaylı istedikleri her Şeyi

yaparlar. Bir gün tanrı bu duruma çok kızır ve insanları cezalandırır. İnsanları ikiye böler ve bir tarafı kadın öbür tarafı erkek yapar. O günden sonra insanlar tamamlanmak için diğer yarılarını ararlar. Diğer yarılarını bulduklarında tamamlanmış sayılırlar. Böylece aşka da ulaşmış olurlar. (Platon, 2016: 28)

Platon, aşkı üç aşamada ele alır: Birincisinde kişi bir objenin güzelliğine kapılır, ona âşık olur. İkincisinde bu objenin (diyelim ki insanın) güzelliğinden sıyrılarak güzelliği bütün evrende görme yetisi kazanır ve sevgisi bütün insanlığa yayılır. Üçüncüsünde ise kişi, ruhî derinlikte “ideler alemi”nin “güzel idesi”ni hatırlamaya başlar. İşte bugün, her ne kadar basite indirgense de gerçek anlamda “platonik aşk” budur. (Arda, 2015: 84) Aristo, aşkı sevdiğinin kusurlarını görememe olarak yorumlar; aşk ile sevgi arasındaki ilişki üzerinde durur. Aşk, sevende öyle bir tesir bırakır ki aşkın gözüne her şey normal gelir. Kusurlar, noksanlıklar, yanlışlıklar görünmez olur.

Aristo “Aşk, sevende sevdiğinin kusurlarını algılama yeteneğinin körelmesidir.” der. Aristo, aşkı “aşırı sevgi” olarak tanımlar. Sevgi kavramını yücelterek farklı bir konuma yerleştirmeye çalışan filozoflardan Eflatun, sevgi duygusunu derinlemesine çözümlemeyi ilk deneyen filozoftur. (Arda, 2015: 84) Aşk ve sevgi arasındaki ilişkiye dikkat çekilir.

Doğuda Aşk kelimesinin kullanılması üzerine farklı görüşler vardır. Kur’an ve sahih hadislerde aşk kelimesi geçmemiş; “sevgi” çoğunlukla hub ve muhabbet, bazan da meveddet kelimeleri ve bunların müştaklarıyla ifade edilmiştir. Allah sevgisinden çok Allah korkusuna ağırlık veren ilk zâhidler de âşktan söz etmemişlerdir. İlk defa II. (VIII.) yüzyılda Allah ile kul arasındaki sevgiyi anlatmak üzere nâdiren de olsa aşk kelimesinin kullanılmaya başlandığını gösteren rivayetler vardır. Râbia el-Adeviyye, Bâyezîd-i Bistâmî, Cüneyd-i Bağdâdî, Hallâc-ı Mansûr gibi sevgi temasını işleyen ilk sûfiler genellikle aşk, âşık ve mâşuk yerine hub, muhabbet, habîb, mahbûb kelimelerini kullanmayı tercih etmişlerdir. (TDV İslam Ansiklopedisi 1998: 11/17)

Dini olarak Allah sevgisi yerine aşk kelimesinin kullanılmasını uzun zaman uygun görmeyen İslam âlimleri vardır. Aşk kelimesini ya çok nadir kullanmışlardır ya da kullanmamaya özen göstermişlerdir. Bunun üzerine sonradan görüşlerini değiştiren âlimler de vardır. Tasavvufta Allah aşkını anlaşılır kılmak için bir takım benzetmeler yapılmıştır. Beşeri aşk da ilahi aşka geçiş için ilk basamak olarak görülmüştür.

Batı’da Kant, Heidegger, Shakespeare, Baudrillard gibi yazarlar ve düşünürler ile şekillenen, yorumlanan “aşk” kavramı zaman sürecinde Mevlana, Yunus Emre gibi düşünürlerle de birleşerek Doğulu katmanları etkisi altına almıştır. Aşkın metafiziği bu noktada değişmiştir. Türk toplumunda kültürel katmanlardan gelen manevi aşk zaman içerisinde Batı’nın bedensel aşkı ile buluşmuş ve toplumsal algı farklı boyutlara taşınmıştır. (Arda, 2015: 85) Türk edebiyatında doğunun ve batının aşk anlayışı bir arada görülür.

Türk edebiyatında aşk konusunu metafizik, mistik duyarlıkla ele alan yazarlardan biri de Mustafa Ulusoy’dur. Mustafa Ulusoy “*İnsanın Temel Acıları*” adlı üç kitaptan oluşan nehir roman tasarlar. Ancak bu üçlemeden *Aynalar Koridorunda Aşk* ve *Giderken Bana Bir şeyler Söyle* yayımlanmış, üçüncü kitap henüz çıkmamıştır. Çalışmamızda bu iki roman ile birlikte, bu üçleme dışında *Hayat Apartmanı* adlı roman ele alınmıştır.

1. “*Aynalar Koridorunda Aşk*” romanında aşk

Aynalar Koridorunda Aşk kitabının kapağında “Binlerce aşk romanı yazılmış, aşkın romanı yazılmamıştı.” yazısı yer alır. Romanın konusu Dr. Mavi’nin etrafında gelişir. Roman Dr. Mavi’nin ağzından yazılır. Kendisi Psikologdur. Hastaları ile aralarında geçen konuşmalar romanın konusunu oluşturur. Romanda Dr. Mavi çoğu zaman anlatıcı olarak karşımıza çıkar.

1.1. zet

Kırmızı, Gri, Beyaz ve Sarı yaşadıklarını her seanslarında Dr. Mavi'ye anlatırlar. Dr. Mavi zellikle Beyaz, Gri ve Kırmızı çgeni içerisinde. Beyaz, Kırmızı'nın babasıdır. Kırmızı on iki yaşlarındayken anne ve babası ayrılır. Kırmızı annesi ile yaşamaya devam eder. Anne babası ayrılmadan önce de babasının aksi tavırlarından dolayı aralarında çok iyi bir ilişki de yoktur. Boşanma olayıyla da iyice araları açılır ve yalnızca birkaç kere görüşürler. Gri ise Kırmızı'nın eski sevgilisidir. Beyaz, Dr. Mavi'nin arada görüşüp sohbetlerine ihtiyaç duyduğu dostudur. Kırmızı ve Gri ise Dr. Mavi'nin yanına gelen hastalarıdır. Aradan zaman geçince Dr. Mavi bu çember içinde kalmaktan sıkılır. Kırmızı'ya babasını tamdığını, Beyaz'a kızının yanına terapiye geldiğini, Gri'ye de eski sevgilisin de aylardır yanına terapiye geldiğini söyleyemez. Kırmızı sevgilisi tarafından terk edilişinin hüzünü içerisinde. Mutluluk bulduğu omuzu kaybetmiştir. Hayat sevdiği adamı elinden almış; yaratıcı da bu sevgiyi ona çok görmüştür. Kırmızı artık hiçbir Şeyden tat alamıyor, yaşamanın anlamını bulamıyor. Hayat artık boş ve anlamsızdır. Yaşasa da yaşamasa da değişen ne olacak? Bu kadar felaket neden başına geldi? Çok mu Şey istedi bu hayatta? Kendisinin sahip olduğu kariyer ona mutluluk vermez. Başkaları onun sahip olduğu Őartlara sahip olamadığı halde nasıl oluyor da daha mutlu olabiliyorlar. Sadece sevgilisi yanında olsa hiçbir Şey önemli değil. Aşkını kaybedip varoluşunu sorgular. Bu sorgulamanın aynı zamanda çok kk yaşlarda başladığını anlatır.

Dr. Mavi arkadaşı Beyaz'la yaptığı sohbetlerde rendiklerini ve mesleğiyle ilgili ipuçlarını hastalarıyla yaptığı terapi seanslarında kullanır. Dr. Mavi, arkadaşı Beyaz ile benlik, narsistleşmiş benlik, aşk, insanın acı karşısındaki tutumu, hayatın zorluğu, iyi-kötü, varlık sorgulaması, olumlu benlik gibi sorunlar üzerine konuşmalar gerçekleştirir. Dr. Mavi, Beyaz ile konuşmaya devamlı can atar; bu konuşmalardan keyif duyar. Romanda bireyin kendine verdiği değerin başkalarının kendine verdiği değerle ilişkili olması da tartışılır. Bireyin varlığını, değerini, önemini başkalarının tepkileriyle değerlendirmesinin olumsuzluğuna değinilir.

1.2. Aşk ve varoluş

Eskiden olsa, hayranlıkla kendini seyretmek için aynaları fırsat bilir, kaçamak bakışlarla kendini incelemeyi ihmal etmezdi. Oysa Şimdi aynalarla kaplı bu duvarlar içini daraltıyordu. Köprünün altından çok sular akmıştı besbelli. Artık hangi yöne baksa kendini bir başka açıdan görmek zorunda kalmak gözlerine diken diken batıyordu. Kendisiyle kafayı bozmuş biri için aynalar en çekilmez nesnelere haline gelir. (Ulusoy, 2015: 31)

Aynada karşılaşılan yüzün, görünüşün bireye ait olması ne kadar iyi olduğu ile orantılıdır. Aynanın karşısında memnun edici, gurur verici bir görünüm varsa hayatın bütün sorunları tam olarak son bulmuştur. Devamlı aynalara bakılmasının nedeni kendi varlığını, güzelliğini, benliğini tatmin etmektir. Karşıda gördüğüm benim. İnsanların birey için düşündükleri, söyledikleri çok önemlidir. Çevreden onaylanmak ve vlmek roman kahramanları için vazgeçilmez bir unsur olarak yer alır. Kahramanların yaşamları karşılıklı belirleyicilik üzerine kurulu haldedir. Ağlanacak halde dahi olumlu görülmek istenen, kendini beğenmiş benlikler içerisinde. (Ulusoy, 2015: 38)

Ne kadar çabalarsa çabalasın, güneş gibi olamamıştı, olamazdı. İnsanların kalbine sızacak bir yol bulamamıştı, bildiği tüm yolları denemişti oysa. Kapısını aldıkları sımsıkı kapalı kapılarını Őöyle azıcık da olsa aralamadıkları gibi üstüne üstlük bir de perdelerini kapamışlardı. Varlığının fark edilmesini ne kadar talep ediyorsa, onlar da sanki mahsustan, sanki bir garezleri varmışçasına Kırmızı'yı görmezden gelip yok sayıyorlardı. Varlığını görmek için bakışlarını dikkatle birinin gzbebeğine diktinde karşıdaki kişinin göz kapakları Őıppadak kapanıveriyordu. Kalbiyle, insanların kalbi arasında bir türlü kapanmayan, başını döndüren sonsuz bir mesafe vardı. (Ulusoy, 2015: 38)

Kırmızı, varoluş çarpınışları içerisinde. Yalnızca bir çift göz, kendisinin fark edildiğini hissettiren bir hareket, iki kelime, bir bakış arayışı vardır. İnsanın yalnızlığı ve bu durumdan sıkıldığına yönelik belirtiler yansır. Ufacık bir ilgi, fark edildiğine dair ifade var oluşuna katkı sağlayacak. Var oluşunu sevmeye, sevmeye, âşık olmaya, çevresi tarafından görülmeye bağlayan bir benlik vardır.

Paranın pulun, şanın şöhretin peşinde değildi Kırmızı. Varlığının bir çift gözde yansımaya yeter de artardı bile. Bir çift hoş söz Kırmızı'nın ayaklarını yerden kesebilirdi. Örneğin birisinin ona "Seni seviyorum." demesi gönlünde güller açması için kâfiydi. Ya da o bir çift gözün sahibi, "Sen benim için çok değerlisin, çok özelsin." dese, dünyalar onun olurdu. Eksik gedik kalmaz her şey tastamam olurdu. (Ulusoy, 2015: 32)

Kırmızı, karşıdakinin iki çift lafına muhtaç, yalnız herhangi bir değeri olmadığı fikrine sahiptir. Çok bir şey istememektedir. Onu seven bir kalp, sevdiğini ifade eden iki kelime aramaktadır. Hayatının mutluluğu bu kelimelerde, bu yaşamda gizlidir. Birinin iki sözü hayatını güzelleştirir veya soldurur. Kendi varlığı karşıdakinin esiridir; yanında kimsenin olmayışını eksiklik olarak algılar. Ona göre yalnızsan değersizsin, eksiksin, hayat yaşanılacak kadar güzel değildir. Kırmızı'ya göre birilerinin olması hayatın mutlak anlamını, temelini oluşturur. Mutlu olmak, hayattan tat almak, hayatı anlamlı geçirmek, dünyaya gelmenin asıl manasının kavranması birilerine bağlıdır. Birileri olmadan hayat yaşanmaya değmez bir çöldür. Yaşanılacak hiçbir şey yoktur. Hayatın tadı kalmamıştır. Bütün mutluluklar başka yerlerde. Yalnızlığı varlığa düşman olarak görür. Aşka, sevgiye, sevmeye hasret bir yaşamda mutluluk yoktur. Mutluluk için aşkın olması gerekir.

Bir gemiyi batırır gibi batırmıştı beni. Bir bastona dayanarak yürürken, bastonumu habersiz elimden çekip almıştı. Yer ayağımın altından kayıyordu. Hayatımı üzerine bina ettiğim dayanak noktası çökmüştü. Aşk, yaşamımdan uzay boşluğuna doğru uçup gitmişti. Böyle bir aşkı bir daha nasıl bulacaktım. (Ulusoy, 2015: 61)

En büyük dayanağı, hayatını kurmayı düşündüğü temeli sarsılmıştır. Hayata dair umutlarını yitirmiş, gücünü kaybetmiş bir haldedir. Tekrar nasıl ayağa kalkacağını düşünmüyor. İyileşmesi, hayatına devam etmesi gerektiği fikrini anlamak istemiyor. Mutlu günleri geride kaldı. Bir daha böyle bir aşka nasıl ulaşacaktı? Bu duyguları kimle paylaşabilecekti. Aşk bir hışımla geldi ve geri gitti. Yanında Kırmızı'ya dair mutluluklarını götürüp yerine üzüntü ve keder bırakarak gitmiştir. Sevdiği adam Kırmızı'yı düşünmeden bir anda terk etmiştir.

1.3. Aşk ve sevilme duygusu

Anlatıcı Kırmızı hakkında, Dünyada sevilme daha doğrusu kendini sevdirmeye çabısından daha yorucu ne var, bilemiyordu. der. (Ulusoy, 2015: 33)

Kırmızı başkalarının kendisine vereceği değerden ve ilgiden hoşnuttur. Kırmızı, bu hoşnutluğu arayan, kendisini unutmuş bir benlik olarak göze çarpar. Onun için kendisine ilgi duyulması, kendisinin sevilmesi hayatın kendisi olmuştur. Elinde bir güç olsa herkesin kendisini sevmesini sağlayacaktır. Değişen ve gelişen dünyada insanların beklentilerinin değiştiği görülür. Romanda Kırmızı'nın yanında herkes kendini sevdirmenin, biricikliğini ispatlamanın peşindedir. Anlatıcıya göre biricikliğin anlamı değişmiş herkes kendi biricikliğini savunmaktadır. Birey, herkesin kendisini beğenmesine odaklanmış, hayatını bu yönde kurar.

Değerliyim eşittir sevilirim. Değerli olduğumu hissetmem ancak sevildiğimi hissetmemle mümkün. Değerli olmayı da var olmakla denk tutarım. Yani, değerli olduğumu hissedebiliyorsam var olduğumu hissedebiliyorum. O zaman denklemin bir bileşeni daha var. Sevilirim eşittir değerliyim eşittir varım. (Ulusoy, 2015: 57)

Değerli olmak, var olmak, sevilmeK Kırmızı için vazgeçilmezdir. Bu u unsur birbirine bağlıdır. Birinin eksikliği diğerlerinin eksikliğini ifade eder. Aynı Şekilde birinin varlığı da diğerlerine bağlıdır. Kırmızı önemli gördüğü bu u unsur içerisinde hayatını devam ettirmeye çalışır. Birinin olmadığını hissettiğinde diğerlerini de kaybeder gibidir. Bu durum Kırmızı'da yokluk duygusunu uyandırır.

İşimin başımdan aşkın olduğu bir gün, telefonumun mesaj sesiyle yerimden sıçradım, uyarı tonundan mesajın ondan geldiğini hemen anlamıştım. Onun mesajlarını diğerlerinden ayırt etmek için ayarlar düğmesinden özel uyarı tonu belirlemiştım çünkü. Normalde telefonum her daim masanın üstünde durur, mesaj ya da telefon sesiyle yetinmez gözümü de ondan hiç ayırmazdım, belki mesaj gelir ya da arar diye. Klasik aşık davranışları işte. Birinin aşık olup olmadığını anlamanın en kolay yollarından biri, telefonuyla ilişkisine bakmaktır. (Ulusoy, 2015: 58)

Aşk çok güçlü bir his olarak görülür. İnsanın zerindeki etkisi çok fazladır. Kırmızı'nın da hayatının tamamına tesir etmiştir. Her daim aşık olduğu adamı düşünür ondan gelecek bir mesaj için gözünü telefondan ayırmaz. Her Őeyde zel bir mana arar. Onun kendisini her zaman mutlu edeceğini düşünür. Sevdiiğinin bir çift güzel söz söylemesini bekler. Söylenen güzel sözler bütün bir mrn mutluluk içinde sürmesini sağlar. Her daim aşığından bir yanıt bekler.

Güneşin ışımlarıyla varlıkların içine sızdığı gibi ben de gözbebeklerinden erkek arkadaşımın kalbine sızıvermiştim. Onun aşkıyla hayat bulmuş, bir varlık kazanmıştım. Dokunamadığım hayatı avucumda tutuyordum. Bulutların üstünde idim. Sorunlarımı unutmış hiçbir Şeyi dert etmez olmuştum. İnanır mısın, bulimiya nbetlerim bile Őıp diye kesilmişti. Anlayacağımız, aşk benim için dünyadaki tüm dertlerin devasıydı. Meğer aşkın kendisi en büyük dertmiş de haberim yokmuş. (Ulusoy, 2015: 60)

Aşk, Kırmızı'nın her an hayalinde, düşüncesinde yer alır. Aşk varsa hiçbir derdi yoktur. Bütün dertlerinin ilacı aşktır. Aşığın yanında olması onu mutlu edecek sözler söylemesi, sevmesinden daha güzel ne olabilir. Kavuştuğu bir aşktan daha güzel ve önemli bir Şey yoktur. Aşk ayrılık getirdiğindeyse çekilmez, en büyük dert olur. Onun ateşi içerisinde yanıp kül olur. Beraberlikte verdiği mutluluğun çok daha fazlasını ayrılıkta götürür. Aşkın gücüyle beden ve ruh iyileşir, katılaşmaz.

1.4. Beşeri aşk/Karşı cinse duyulan sevgi

Aşkı bu kadar yüceltip başımıza çıkaranlardan biri de sensin, diyen atık kaşlarla Leyla ile Mecnun'un müellifi Fuzul'i'ye uzun uzun baktı Kırmızı. Leyla ile Mecnun'u yazmak iyiydi hoştu da, bu zamanda Mecnun'u bulmak lde su aramaktan farksızdı. (Ulusoy, 2015: 34)

Kırmızı'ya göre aşkı bulamamanın yanında aşık olacak birilerini bulamamanın zorluğu vardır. Bu zamanda *Mecnun* nereden bulunacaktı. Kırmızı'nın aşka dair yazılanlara öfkesi vardır. Kırmızı için Mecnun'un olmayışı, aşkın olmayışı, onu bulamamak derin bir üzüntü halidir.

Sorunun kendinde olabileceği o ana kadar aklının ucundan bile geçmemiş, hep başkalarını suçlamıştı. Garipsenecek, ayıplanacak ne vardı ki bunda? Sadece sevilmeK istiyordu, o kadar. Dünya sevgi için yaratılmamış mıydı? SevilmeK istemenin nesi yanlıştı ki? Bilmecenin eksik parçasının aslında hiç de uzakta olmadığını anlaması bir yandan içini rahatlatmış, bir yandan da bunca zaman bunun farkına neden varamadım, diye kızgınlık oklarını kendine doğrultmasına sebep olmuştu. (Ulusoy, 2015: 39)

Yaşadığı mutsuzluğu başkalarına bağlayan Kırmızı, bu defa kendisini sorgulamaya başlar. Bu kadar uzak, yabancı, eksik, mutsuz bir hayat sürdürmenin sebebi kendisi olabilir mi? Bunca zaman neden bunun farkına varamadı? Bu eziyeti kendine reva görmesi affedilecek bir durum değildir. Anlam bahçesinde yer almasına rağmen bu kadar anlamsızlaştırmayı yapmasını anlayamaz. Yalnızca sevilmeK duygusunu hissetmek için kendisini en değersiz varlık olarak tanımlamasını kavrayamaz. Aşkın, sevilmenin, sevmenin, görünür olmanın hayatını zapt etmesini göremez. Grdğinde ise bunu kendisine yapan kendisidir. Benliğinin olumlu pencerelerini kapatmış olumsuz pençeleri ise sonuna

kadar açmıştır. İçindeki gizemin keşfine henüz başlamıştır. Uzarlarda aradığı varlığın dibinde olmasına hem kızar hem de sevinir.

1.5. Aşk ve aile

Ailem, bilhassa babam beni hiçbir zaman yeterince sevmeydi. Onların nazarında hep bir hiçtim. Onlar beni bir hiç olarak gördükçe ben de ister istemez kendimi öyle görmeye başladım. Onlar beni sevmeydiler ya da yanlış sevdiler; ben de kendimi seve-medim ya da yanlış seviyorum. Bilemiyorum. Sevilmeden yaşamamın da bir anlamı yok. (Uluşoy, 2015: 56)

Kırmızı, aile sevgisinin önemini belirtir. Ailesinin yaklaşımlarının yanlış olduğunu söyler. Ailesiyle iletişimsizliğinin kendisinde açtığı yaralar üzerine konuşur. Kendisini onların verdiği değere göre yargılar. Onların yaklaşımı farklı olsaydı kendisinin böyle olmayacağını ara sıra düşünür. Babasının karşıt tavırları da onda olumsuz fikirler uyandırır. Babası hakkında olumlu düşünmez. Aile sevgisinin yaşamında önemli olduğunu düşünür. Sevgisizlik hayatını olumsuz yönde etkilemiştir.

1.6. Aşk ve ölüm

Evrenin uçsuz bucaksızlığında her şey sabun köpüğünden bile daha kısa ömürlüken, aşkın ayrıcalıklı olması için hiçbir neden yoktu. Aşklar da insanlar gibi ölümlüdür. (Uluşoy, 2015: 62)

Kırmızı'ya göre aşk da geçicidir. Evrende hiçbir şey varlığını sonsuza dek devam ettirmez. Bu olağan döngüde aşk da geçicidir. İnsanların, canlıların bir gün gittiği gibi aşk da bir gün yok olur. Seven de sevilen de sonsuz bir güce sahip değildir. Ölümlüdür, her şey gibi günün birinde yok olur.

Nasıl olur da böyle bir sevgi birdenbire bitebilirdi? Kırmızı bir gün bitsin, son bulsun diye bağlanıp sevmemişti ki. Sonsuz bir ömür biçmişti aşklarına, bütün âşklar gibi. Günün birinde kendi ölse bile aşkları baki kalacak, ebediyete gidecekti. Artık mavi güllere inancı kalmamıştı. Mavi güllere inancını yitirince gezegende tutunacak ne kalmıştı? Belki de mavi güller bir işaretti. Onlar solabiliyorsa, aşklar ve sevgiler de solabilirdi. (Uluşoy, 2015: 64/65)

Aşkın bir gün karşılıksız kalabileceği Kırmızı için düşünülecek bir durum değildir. Bir gün bitecek diye sevdiğini düşünmez. Her zaman yaşadıklarının, hissettiklerinin devam edeceğini düşünür. Aşkına olan inancı sonsuzdur. Ölümlü bir yaşamda aşkı ölümsüzdür. En çok sevdiği, anlam verdiği şeylerin bitmesiyle hayatta tutunacak bir şeyin olmadığını düşünür. Kırmızı, en sevdikleri yok oluyorsa bir gün her şey son bulur düşüncesindedir.

1.7. Karşılıklı aşk

Sırça bir nesnenin yere düşünce parçalanması gibi parçalanır aşklar. Aşk, camdan bir nesnedir. Çok kolay kırılır ve insanı kolaylıkla kırılanlaştırır, elemde bırakıp acı çektirir. Aşk acı çekmektir, Mavi. Bu kadar masum bir duygu, an olur insanın en temel acı kaynaklarından biri haline gelir. Aşkı taşımak zordur. Aşk sadece yoğun bir sevgi değildir, aşk karşılıksız yapamayan yoğun bir sevgi halidir çünkü. (Uluşoy, 2015: 76)

Romana göre aşk kırılığandır, çok hassastır. Kişi de bu nedenle hassas bir haldedir. Ufacık bir durumda üzülebilir. Her durumu yanlış anlamaya müsaittir. Bu halde birey beklenmedik hareketler gösterebilir. Aşk herkesin kaldırabileceği bir yük değildir. Aşkı anlamak, onunla başa çıkmak zahmetlidir. Aşk sevgiden de yoğun bir haldir. Aşk karşılık bekler.

Aşkın tümüyle başkasını sevmek, başkasına bağlanmak olduğu zannedilse de, gerçeğin hiç de öyle olmadığını biliyordu artık. Aşkın karşılıksız olamayacağını, mukabele istediğini, sevmeye, değer bulmaya yönelik bir hal, bir yaşantı olduğunu karşıdakine her söylediğinde, en büyük itiraz tek taraflı platonik aşk yaşayan hastalardan gelirdi. (Uluşoy, 2015: 165)

Aşk karşılık beklenendir; karşıdakinde sevildiği duygusunu görmektir. Âşık olunan kişinin hayallerini süslemesi dahi karşılıklı olduğunun ifadesidir. Platonik de olsa hayali süsleyen kişi âşık olunanıdır. Aşkı besleyen sevmek ve önemsenmek duygusudur. Aşk başkasının dünyasında kendi varlığını görebilmez. Kendisinin varoluşunu başkasında onaylama halidir. Yüceltilen aşkın zayıflıkları, acizliği gün yüzüne çıksa aşk eski tesirini kaybeder. Güçsüz ve sıradan bir aşk istenmeyen olur. Aynı kahramanlar olmasına rağmen aşk büyüsünü kaybeder.

2. “Giderken Bana Bir Şeyler Söyle” romanında aşk

İnsanın Temel Acıları üçlemesinin ikinci kitabı *Giderken Bana Bir Şeyler Söyle* romanıdır. Romanda yer alan kişiler *Aynalar Koridorunda Aşk* romanı ile aynıdır. Burada mekân ve olaylar ilk kitapta yaşanılanların devamı sayılabilir. Bu romanda anlatıcı, Mavi yerine Anlatıcı adında bir melektir. Romanda insanın temel varoluş problemi, ölüm ve aşk sarmalı içerisinde anlatılır.

2.1. Özet

Aynalar Koridorunda Aşk romanında Kırmızı, gittiği terapiler sayesinde bu romanda babası ile daha iyi bir ilişki kurar. Onunla görüşmeye başlar. Kırmızı, bir gün eski sevgilisinin (Gri) kendisine ansızın bir mail atması üzerine onunla buluşur. Buluşma esnasında Gri yeniden Kırmızı ile beraber olmanın yollarını arar. Konuşma sırasında Kırmızı, Gri'nin Mavi'nin yanına terapiye gittiğinden şüphelenir ve bu konuda haklı çıkar. Gri, Mavi'nin kendisine uyguladığı ayna terapisini Kırmızı'ya uygulayıp dikkat çekmek ister. Ama umduğu gibi gitmez. Kırmızı'ya üstelik bir de yalan söyler. Ayna terapisini kendisinin bulduğunu ve Dr. Mavi'nin bunu kendisinden öğrendiğini belirtir. Gri bu olaylardan sıkılmışken lavaboya gider ve o sırada kendisine sevgilisi Pembe'den mesaj gelir. Kırmızı ilk defa Gri'nin telefonuna gelen mesajı açar ve okur. Gelen mesaj sevgilisindedir. Gri'nin kendisini kandırmaya çalıştığını fark eder. Bunun üzerine Gri ile ayrılırken nereye gideceğini sorar ve Gri de eve gidip dinleneceğini söyler. Kırmızı Gri'yi takip eder ve onu bir apartmana yaklaşırken görür. Bir kızın Gri'nin arabasına bindiğini görür. Bunun üzerine Kırmızı Gri'nin yaptığı hataları bir maille kendisine bildirir. Gri narsist bir benliktir. Herkesi etkileme çabası içerisindedir. Gittiği terapilerde dahi doktorunun en iyi hastası olmaya çalışır. Doktorunun gözüne girmek için sahte davranışlarda bulunur. Asıl olanları gizler, kendisini farklı biri gibi tanıtmaya çalışır. Bu durum Mavi'nin gözünden kaçmaz ve bir gün kendisi ile görüşmelerini sonlandırmaları gerektiğini belirtir. Olaylar aşkın, ölümün, bunalımların, yaptıklarının anlamını aramaya çalışmanın çevresinde gelişir.

2.2. Aşk ve varoluş

İnsan olmanın farklarından biri de Turuncu, yaşadıklarımızın görülmesine, fark edilmesine, anlaşılmasına, onaylanmasına ihtiyaç duymamız. Bir çift gözün, varoluşumuza tanıklık etmesi. Çok hoş bir duygudur bu. Varoluşsal bir ihtiyaçtır. (Ulusoy, 2013: 208)

İnsan var olmasını görmek ister. Varlığını onaylamak için bir çift göze ihtiyaç duyar. Onaylanmak, anlaşılacak, duygularını paylaşmak ister. Bağlılık ve paylaşma duygusunu yaşamak, hissetmek ister. Onun varlığına şahit olacak birilerini ister.

Aşk insanı yalnız kalmaya, sürekli tek bir şeyi düşünmeye iter. Kişi, bu duyguları sadece kendisinin yaşıyor olduğu zannına kapılır. (Karatekin, 2013: 24)

Âşık olan bu duygunun yalnızca kendisinde olduğunu zanneder. Kimse kendisi gibi hissetmez. Âşık kişinin aklı yalnızca kendi aşkıdadır. Sadece onu görür, onu düşünür.

Varoluşunun değerini âşık olduğu kişiye bağımlı yapma, âşık olduğu kişi kendini sevmediğinde kendini değersiz bulma hali, diye özetleyebilirim. (Sönmezışık, 2013)

Ulusoy'un romanlarında kahramanlar; varlığını, önemini karşıdaki kişiye bağlı olarak değerlendirir. Âşık olduğu kişinin sevdiği kadar kendisini değerli bulur.

2.3. Aşk ve özlem

Seni o kadar özledim ki. Sana ait her şeyi özledim. Gözlerini özledim senin. Telaşlı telaşlı ettiğin telefonları özledim. Bilgisayarına kahve döküldü, ne yapmalıyım deyişini özledim. Tekrar tekrar, beni seviyor musun diye sormanı özledim. Aramızdaki ilişki nereye gidiyor diye sormanı. Bu ilişkinin sonu nereye varacak demeni özledim. Sana mavi güller vermeyi özledim. Ben senin varlığını özledim. Seni özledim. Bana verilen en güzel armağandın. (Ulusoy, 2013: 80)

Kırmızı, Gri'nin dokuz ay sonra gönderdiği maili okur. Kırmızı, kendisine gelen mail karşısında umutlanır. Durumu uygun fırsatta babasına anlatmak ister. Bunun yanında Kırmızı, Gri ile görüşme konusunda kararsızdır. Gri, aşkını itiraf ederken Kırmızı'ya sitem eder. Kırmızı'nın onu aramamasından yakınır. Kırmızı'nın yanında olmasından ziyade onunla geçirdiği günleri özler. Arzu ettikleri için Kırmızı'yı yanında ister. Montaigne'e göre aşk bizden kaçanı arzulağımız çılgınca bir arzudur sadece. (Montaigne, 2011: 163)

Âşık olunca da muhayyileye düşülür. Hatırlasanıza, saatlerce aşkınızı hayal eder, bundan büyük bir haz alırdınız. (Ulusoy, 2013: 103)

Âşık olan kişi sürekli sevdiğini düşünür. Onu hatırlar. Yaşadıklarını düşler, içini mutluluk kaplar. Anılarıyla mutluluk duyar.

2.4. Aşk ve bağımlılık

Bağımlılık. Bir nesneyle, varlıkla, durumla olmazsa olmaz derecesinde ilişki kurmak. Bütün varlığını ona adamak, onun için yaşar hale gelmek. (Ulusoy, 2013: 112)

Anlatıcıya göre bağımlılık, her şeye gereğinden fazla ihtiyaç duyma, onsuz yapamama durumudur. Bu durum insanın yaşamını önemli derecede etkiler. İnsanın yaşamına adapte olmasında önemli bir yer tutar. Bireyin yaşamında değişiklikler yapamamasına neden olur. O diye önem verdiği ne varsa onlar olmadan yapamaz. O olmadan yaşamın anlamı yoktur. Bağımlı olunan şey, hayatın bütün anlamını yutar, hayatı kendisine hapseder.

Bir gemi düşün, bu gemide hepimiz birer yolcuyuz. Unutulmaması gereken şey, gemiyi idare eden bir sistemin olduğu. Gemi binlerce şey hesap edilerek yapılmış. Ya bir şey olursa diye valizini sıkı sıkı tutman, gemiye ve geminin sahibine güvenmediğin anlamını içerir. Ayrıca gemi batarsa, elinde tuttuğun valiz seni denizin dibine doğru çeker. İçimden bir ses sana hep şunu söylemek istiyor: Kahverengi valizi elinde öyle sınıksız tutma, bu hiç akıllıca değil, üstelik çok da yorucu. Gemiye bırak artık valizi. (Ulusoy, 2013: 120)

Anlatıcıya göre gemi hayatın kendisi, valiz hayat, geminin sahibi yaratıcıdır. Yaratıcı her şeyi bir nizam içinde yaratmıştır. Her şeyin nasıl olması gerektiğini belirlemiştir. Hayata, bir şey olacak diye sınıksız tutunmak doğru görülmez. Bazen felakete yol açabileceği söylenir. Gereğinden fazla bağımlık duyulduğunda kötü sonuçların olabileceği anlatılır. Sahiplenme duygusu yeteri kadar olmalıdır.

Aşk bağımlıları, bağımlılık nedeniyle kendi benliğini, kişiliğini yok sayıyor. Bu durum onları; hoşlanan, seven ve normal aşkı yaşayan kişilerden ayıran temel özellikleri olarak ortaya çıkıyor. (NTV, 2010)

Aşk bağımlısı olan kişiler kendisini yok sayar. Bu durumu olması gerekir gibi anlar ve öyle davranırlar. Hiçbir şeyi görmezler. Diğer insanlar gibi düşünüp davranmazlar.

2.5. Aşk ve narsizm

Aynada ne görüyorsun?

Aynada yansımanı görüyorum.

Herkes aynada kendimi görüyorum gibi cevaplar verdi. İşte iki kişi arasındaki ilişkide, insanların birbirlerine duydukları hayranlık, beğeni aynadaki görüntüden öteye gidemiyor. Bizler aynadaki görüntümüzü kendimiz sandığımız gibi bir başkasının dünyasında var olma biçimimizi de hep kendimiz zannettik. Bunu ben de yaptım, sen de yaptın. (Ulusoy, 2013: 168)

Anlatıcıya göre insanlar aynaya baktıklarında kendilerini gördüklerini sanırlar ama aynada gördükleri bedenlerinin yansımasıdır. İnsanlar arasındaki ilişki de aynada kendini görmeye benzetilir. İnsanlar sevmek ister. Başkaları tarafından beğenilmeyi beklerler. İnsanlar birbirlerini bir ayna gibi kullanıp karşıdakinin benliğinde var olmaya çalışır. Anlatıcıya göre kendini olduğu gibi karşıdakinde bulmak imkânsızdır.

2.6. Aşk-ölüm-diriliş

Dünyadayken insanların yolu iki şeye, aşka ve ölüme mutlaka düşer. Aşka düşmeyi 'aşk ölmektir' diye tanımlayanlarımız da vardı, 'aşk dirilmektir' diye de. (Ulusoy, 2013: 190)

Romanda aşkın tanımı iki bilinmez arasında yapılmaya çalışılır. Her insanın bu iki duyguyu tadacağı belirtilir. Hayatta herkesin yolları burada keşişir. Aşk deneyimler, tecrübeler, yaşanılanlar ve hissedilenler aracılığıyla anlatılmaya çalışılır. Bunlar aşkın tanımının hangisi olacağına yön verir. İnsanlar aşka bakış açılarına göre anlam yükler.

2.7. Aşk ve sevgi arasındaki fark

Aşkla sevgi arasındaki farkı da anlamıştım. İnsanın varoluşsal ihtiyacı, karşılıklı sevgi hissini eşlik ettiği ve çok daha önemlisi, ahlakın egemen olduğu bir ilişki idi. Aşk ise bir ilişki değildi. Tek başına yoğun, çok yoğun bir hissin egemen olduğu bir haldi. Bir kere daha vurgulamak istiyorum. Sevgi bir ilişkiydi aşk ise bir hal! Kötü değildi aşk. Sadece sahici ve samimi bir ilişkiye göre daha zayıf bir bağlanmaydı. (Ulusoy, 2013: 206)

Romanda aşk ve sevginin ayrımı yapılır. İnsanlar aşkla sevgiyi birbirine karıştırır. Sevginin daha üstün olduğu aşkın ise daha zayıf bir bağlılık olduğu belirtilir.

İnsan olmanın farklarından biri de Turuncu, yaşadıklarımızın görülmesine, fark edilmesine, anlaşılmasına, onaylanmasına ihtiyaç duymamız. Bir çift gözüün, varoluşumuza tanıklık etmesi. Çok hoş bir duygudur bu. Varoluşsal bir ihtiyaçtır. (Ulusoy, 2013: 208)

İnsan var olmasını görmek ister. Varlığını onaylamak için bir çift göze ihtiyaç duyar. Onaylanmak, anlaşılacak, duygularını paylaşmak ister. Bağlılık ve paylaşma duygusunu yaşamak, hissetmek ister. Onun varlığına şahit olacak birilerini ister.

3. "Hayat Apartmanı" romanında aşk

Romanın konusu matematik öğretmeni Mualla Hanım'ın etrafında gelişir. Romanda genel olarak 26 Kasım Perşembe günü saat 20.55'te başlar ve 26 Kasım Perşembe günü saat 21.33'te Mualla Hanım'ın ölmesi ile biter. Mualla Hanım, ölmeden önce yaşamını gözünün önünden geçirir. Nerede hata yaptığını,

kimlere iyilik yaptığını hatırlar. Son nefesini vermeden önce geçmişte yaşadıklarını düşünür. Bu hayat filminde Mualla Hanım ve çevresinde olanlar hakkında bilgi verilir. Mualla Hanım'ın, Kimya öğretmeni eşi Fazlı Bey, çocukları Nermin ve Numan, en yakın çocukluk arkadaşı Necla ve onun oğlu Kamil anlatılır. Kilisli Mualla Hanım, öğretmenlik mesleği süresince çeşitli yerlerde öğretmenlik yapar. Farklı farklı öğrencilerle karşılaşır. Olayları soğukkanlı bir şekilde idare etmeye çalışır. Mualla Hanım, kötü yaşantılar geçiren öğrencisi Cemile'nin kendisinden yardım istemesine cevap vermemesine yönelik vicdan azabı duyar. Öldüğü esnada Azrail bu suçuna karşılık onu cezalandırarak yaşamına son verir.

3.1. Özet

Mualla Hanım, emekli olup tam rahata erdiği sırada İstanbul'dan bir ev alır ve buraya taşınır. O zaman da eşini kaybeder. Oğlu Numan'ın kendisine göre olmayan Şeyma ile evlenmesi sonucu mutsuzluğu anlatılır. Mualla Hanım can çekişi esnasında yaşadıklarına genel olarak yer verilir. İnsanın dünya hayatında yaptıkları gibi bir ölüme tabi tutulduğu anlatılır. Romanın sonunda çeşitli olaylara ve hayatlara vâkıf olan Hayat Apartmanı konuşur. Bu dünyada her şeyin geçici olduğu üzerinde durulur. İnsanların hayat karşısında nasıl davranışlar sergilediklerine yer verilir. Bir gün dünyanın son bulacağı gibi her canlının da yaptıkları ve yapmadıklarıyla son bulacağı anlatılır.

Mualla Hanım yaşadıklarıyla, yaşamadıklarıyla, olumlu yönleriyle olumsuz yönleriyle, iyi niyetiyle karşımıza çıkar. Aşk ilişkileri, hayatlarına dokunduğu öğrencilerle okuyucuyla buluşur. Yapılan iyiliklerin karşılığını bulacağı aynı şekilde kötülüklerin de karşılığını bulacağı anlatılır. Kibir, gösteriş, ego, başkalarının ne dediği düşüncesi ile kurulmaya çalışılan hayatlara yer verilir. Birey dünyada yaşadığı ve yaşattığı her şeyin karşılığını bulur. Bunun arkasında da bir yaratıcı vardır. Allah her şeyi gören ve bilendir. İnsanlar emellerine göre muamele görür. Her insan mahir olduğu işle Allah'ın farklı isimlerini temsil eder. O ismin taşıdığı anlama göre vazifesini yerine getirir.

3.2. Aşk ve Anılar

Zihni geçmişe gitmekten perişan olsa da bir kere daha o güne kaydı hayali. Nişanlıydılar. Yorgunluktan erkenden uyuyakalmıştı. Gecenin on buçuğuydu. Gözleri uyusa da kalbi bir bip sesini duyacak kadar uyanıktı. Çünkü sırlısıkam âşıkta. Saniyesinde uyandı. (Ulusoy, 2017: 49)

Aşkın Mualla Hanım üzerindeki tesiri anlatılır. Her şeyden üstün gelen o duygular hayatın anlamı olarak görülür. Her daim aşk bir adım önde gider. Tüm olumsuzluklara rağmen bir yandan tutulmaya çalışılır.

3.3. Aşk ve gösteriş

Kızım, bu çocuğun abartılı sevgisi pek makbul gelmiyor bana. O neydi öyle, kız istemeye gelirken getirdiği yüzlerce gül. Eve sık sık çiçek yollamalar falan. Hele doğum gününde ifrata kaçan hediye. (Ulusoy, 2017: 51)

Gösterişli bir aşkın sonunun iyi olmayacağı annesi tarafından anlatılır. Bu durumun heves olduğu, uzun sürmeyeceği söylenir. Aşkın bir gösteriş haline dönüşümü vurgulanır. Bu durumların aşktan ziyade kendini gösterme çabası olduğu belirtilir.

3.4. Aşk ve öfke

Şimdi evde olsaydı keşke, niye erken gelmiyorsun, neden akşam yemeğinde yoksun bile demeyecek. Horlamasına, tv karşısında uyumasına bile razı. Hüseyin içinde bir şelale gibi çağlıyor. Sevgisinin hâlâ devam edişine hayret ediyordu. Ne kadar çabalamıştı bu sevgiyi kurtarmak için. Nafile. Gram azalmamıştı muhabbeti. Lakin azalmayan muhabbetin yanında günbegün büyüyen, gelişen, serpilen

bir his vardı: Öfke ve hiddete varan bir kızgınlık. Bir kalpte hem muhabbet hem öfke ve adavet uzun müddet beraber yaşayamaz. Biri diğerini mutlaka alt eder. (Ulusoy, 2017: 54)

Selma, büyük sevinçlerle evlendiği eşinin olmayışına üzülür. Hüseyin'in eve gelmesini ister. Onunla bir şeyler paylaşmak için değil sadece varlığını umar. Hüseyin'in ne yaptığı önemli değildir. Selma en kötü durumda dahi eşinin evinde olmasını ister. Eşinin bu davranışlarının yanında ona karşı hem sevgi besler hem de gittikçe çoğalan bir öfke duyar. Bunun böyle sürmeyeceği, bir gün iki seçenektan birini tercih edeceğini düşünür.

3.5. Aşk ve anlam

Bütün dünya seni sevse saysa, bir faydası var mı sana, dedi. (Ulusoy, 2017: 110)

İnsanın sevilmesi sayılması yalnız bir ihtiyaç olarak görülmesinden gelir. Asıl olanın farkında olanlar için bu duygular bir şey ifade etmez. Çünkü böyle düşünen insanlar kendi özlere dönmüşlerdir. Gerçeğin, hakikatin ne olduğunun bilincindedirler. Başkalarının verdiği önemde mana aramazlar.

Hayatta kimseden duymadığı romantik sözler ediyordu delikanlının teki. Seni düşünüyorum diye mesaj geliyor, sen hayatımın anlamı oldun diye mesajlar geliyor, sensiz bir yaşam düşünemiyorum diye mesajlar geliyor, Merve'ye bir haller oluyordu. Hele hayatımın manasının demesi, Merve'yi mest etmişti. Cümle günlerce gece gündüz zihninde döndü durdu. Hayat hiç bu kadar anlamlı gelmemiştir. İlk kez var olduğunu hissediyordu. (Ulusoy, 2017: 155)

Merve için hayatının anlamı güzel sözler söyleyen biriyle artar. Bu sözleri duyduğunda varlığının önemli olduğunu düşünür. Karşıdakinin söyledikleriyle hayatını, kendisini anlamlı bulur.

Geçen sene birlikte gösterilere katıldığı, bildiriler dağıttığı Can isimli arkadaşı bir kıza, hem de sosyalist olmayan bir kıza âşık olmuş, örgüt ikiye bölünmüştü. Kimi devrimci âşık olmaz o devrimin kendisine âşiktir diyor, diğer grupsa devrimcinin aşkı başka olur, devrimci devrime ve halkına âşiktir ve gerçek aşkı ancak devrimci bilir diye diğer gruba karşı çıkıyordu. (Ulusoy, 2017: 184)

Aşk, her şeye rağmen vardır. Kalıplara yerleştirilmeye müsaade etmez. Aşk bütün ezberleri bozar. Olmazlar içerisinden çıkar ve filizlenir.

3.6. Aşk ve âşık

Âşık, elinde büyüteç ile gezen, büyüteci sadece maşukunun iyi yönlerine tutan ve büyütecin gösterdiklerini gerçek sanan zavallıdır. Âşık zavallı bir sarhoştur. Kanındaki alkolün uydurduğu dünyayı gerçek sanan zavallı. Zavallı Numan öyle kapıldı ki Şeyma'ya, burnu Kaf dağında edalarını göremedi. Kızın bencil, burnundan kıl aldırmayan, kendini beğenmiş her hareketini tevill etti. Öyle ama bundan, öyle ama şundan, öyle ama berikinden, diye diye evlendi. (Ulusoy, 2017: 264)

Anlatıcıya göre âşık olanın gözü kördür. Maşuğun iyi ve hoş giden yönleri görünür. Kötü olan yönler görmezden gelinir. Maşuğun iyi yönlerine odaklanırken kötü yönler hiçbir zaman olmayacak gibi yaşanılır. Güzel günlerin biteceği, son bulacağı düşünülmez istenmez. Akla, hayale getirilmez. Âşık her şeye bahanesi hazır bir şekilde maşuğunu savunur.

Âşık olmak, kendimizi hem olumluya hem olumsuzla açmak demektir; kedere, üzüntüye ve düş kırıklığına olduğu kadar neşeye, doyuma ve daha önce mümkün olduğunu bilmediğimiz bir bilinç yoğunluğuna. (May, 2010: 122)

May'a göre aşkta olumluya da olumsuzla da hazır olunmalıdır. Aşk tek yönlü değildir. Bir yönü güzelliklerle sarılıken bir yönü olumsuzluklarla sarılıdır. Aşk, bir yandan dinginlik sağlarken bir yandan karmaşıklık sağlar.

3.7. Aşk ve narsizm

Şeyma'yı kimse büyüleyemez, sadece o büyüler. Şeyma kimseye hayran olmaz, o yalnızca hayran olunma hakkını görür kendinde.(Ulusoy, 2017: 265)

Şeyma, kendini en iyi ve güzel olarak görür. Her şeyin onun için yapılacağını düşünür. Yalnızca o her şeyin güzelini hak eder. Başkası onun gözünde değersizdir. Değerli olan sadece kendisidir. Güzelliğinin verdiği güvenle narsist bir benlik içerisindedir.

Ulusoy'un eserlerinde, XXI. yy.'ın en önemli problemi, narsisizmdir. Buna bağlı olarak insan, en temel ihtiyacı olan değerli olma ve işe yarama ihtiyacını yanlış yorumlar. Değerli olmayı, bir başka insanın kendine verdiği değere; varoluşsal işe yaramayı da başka insanlar tarafından değerli görülüp görülmemeye durumuna bağlar. (Akca 2016: 32)

Romanda kahramanlar için değerli olma önemli bir yer tutar. Değerli olma anlayışlarında başkalarının kendilerine karşı davranışları, tutumları belirleyicidir.

Sonuç

Mustafa Ulusoy, uzmanlığı psikiyatri olan tıpcı bir yazardır. Romanlarında yoğun bir şekilde mesleği olan psikiyatriden faydalanır. Psikiyatri biliminde yararlanılan tekniklere romanlarında oldukça yer verir.

Çalışmada yer alan romanlarda kahramanın aşk ve varoluş ikilemlerinin iç içe olduğu görülür. İncelenen romanlarda iç çatışmalar bulunur. Kahraman zıt yönlü düşüncelerin arasında kendini bulur ve bir çıkış yolu arar. Yazar, kahramanların içinde bulunduğu psikolojik durumları daha iyi yansıtmak için çeşitli anlatım tekniklerine yer verir. İç monolog ve bilinç akışı teknikleri aracılığıyla kahramanların duygu ve düşünceleri daha net görülür.

İncelenen romanlarda zaman tek yönlü ilerlemez. Kahramanın yaşadığı olaylar anlatılırken geçmiş, gelecek ve şimdiki zamana birlikte yer verilir. Romanda yer alan kahramanlar, içinde buldukları zamandan çok öncesine giderler. Sürekli ne olacağını endişesiyle kahramanların ikilemi artar. Bu düşünceyle kahramanlar devamlı geleceği hayal eder.

Kahramanlar tüm kimliklerden uzak tutularak anlatılır. Roman kahramanları daha çok varlık sorunu etrafında aşk ve hayat kavramlarını anlamlandırmaya çalışır. Kahramanlar, başkalarının penceresinden nasıl görünüyor; kendisini o derece anlamlı görür. Yazar, kahramanların bu bakış açısını değiştirmeye çalışır.

İnanç boyutuyla ilgili kısımda her kahramanın tek ve önemli olduğu vurgulanır. Kahramanların, yaratıcı ile olumlu bir bağ kurabilirse kendi varlığını anlamlandırabilir. Kahramanlar, kendisiyle barışık olabilirse; doğru düşünebilirse aşkı ve hayatını daha anlamlı kılar. İnsan düşünebilme özelliği aracılığıyla sorgulama yapar. Akıl insanı düşünmeye yönelir. Yazar, kahramanlar vasıtasıyla insanın aşk ve hayatı sorgulama problemine ayna tutar.

Kahramanlar, içinde bulunduğu durumun tesiriyle aşkı yaşar. Küçük yaşta maruz kaldığı travmalar ve içinde büyüdüğü aile ortamı kahramanların başkaları ile olan iletişimini etkiler.

Yazar, kahramanların aşkı yaşarken benmerkezci, egoist, narsist, mükemmeliyetçi, kusursuz olma yönlerine dikkat çeker. Bu tür özelliklere sahip olan kahramanlar her zaman çok daha iyisini yapma peşinde kendi benliklerini koştururlar. Kahramanlar hiçbir zaman mutlu olamazlar. Devamlı bir kusur bulur ve bunalım yaşarlar. Yaşadıkları bu haller onların ilişkilerine de yansır. Aşklarını da kişilikleri lisinde yaşarlar.

Yazar, günümüz aşklarının olumsuzluğunu kahramanlar üzerinden yansıtır. Herkesin bir gösteriş peşinde olduğu belirtilir. Herkes kendisini başkalarına duyurmak, beğendirmek ister. Yanındakini dinlemeyi, anlamayı önemsemez, susturmaya çalışır.

Romanlar genel olarak kahramanlarla yapılan terapileri içerir. Bu terapilerde kahramanlar; öncelikle bir i huzursuzluk, çatışma içerisinde dirler. Kahramanlar sorularına yanıt ararlar. Her terapi sonunda kahraman bir adım ilerler. Yeni bir Şeylerin farkına varır. Kahramanların i çatışmaları yaratıcı ile olumlu bir ilişki kurduktan sonra azalmaya başlar. Romanlarda tefekkür önemli bir yer tutar. Sorunlar tefekkürle çözüme kavuşturulmaya çalışılır. İ dinginlik bu Şekilde sağlanır.

Ulusoy, romanlarında aşk üzerinden hayatta esas derdimizin ne olduğu sorusuna cevaplar arar. Varoluşumuzu teki üzerinden sorgular.

Kaynakça

- Akca, M. (2016) “*Mustafa Ulusoy hayatı, edebi kişiliği, romanlarına roman unsurları ve psikolojik roman çerçevesinde bir bakış*”, (Yüksek lisans tezi) YÖK tez merkezinden edinilmiştir. (428386).
- Arda, Z. (2015) Aşk estetiği ve resim 16 (4), 81-106. DOI: 10.7816/idil-04-16-05.
- “Aşk Güzel Şey Peki ya Aşk Bağımlılığı”, NTVMSNBC, https://www.ntv.com.tr/saglik/ask-guzel-sey-peki-ya-ask-bagimliliği,JuPDptbcTUCiu_XDYtkU-A 11 Őubat 2010.
- Karatekin, T. (2013) “*Orhan Pamuk'un eserlerinde aşk*”, (Yüksek lisans tezi) YÖK tez merkezinden edinilmiştir. (395135).
- Montaigne (2011). *Denemeler* (ev. Engin Sunar). İstanbul: Say Yayınları.
- May, Rollo (2010). *Aşk ve irade*. (ev. Yudit Namer). İstanbul: Okuyan Us Yayın.
- Platon (2016). *Őölen* (ev. Sabahattin Eyüboğlu-Azra Erhat). İstanbul: Türkiye İç Bankası Kültür Yayınları.
- Snmezışık, K. (2013). “İdeal Aşk Sevgi ve Őefkate Dnsendir”, Yeni Őafak Gazetesi Resmi İnternet Sitesi, <http://yenisafak.com.tr/pazar-haber/ideal-askmerhamet-ve-sefkate-donusendir-28.04.2013-515729>, (20.11.2013).
- Türkiye Diyanet Vakfı İşlam Ansiklopedisi: Aşk (1998). Erişim adresi <https://islamansiklopedisi.org.tr/ask>.
- Ulusoy, M. (2013). *Giderken bana bir Şeyler söyle*. İstanbul: Timaş Yayınları.
- Ulusoy, M. (2015). *Aynalar koridorunda aşk*. İstanbul: Kapı Yayınları.
- Ulusoy, M. (2017). *Hayat apartmanı*. İstanbul: Kapı Yayınları.